Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

5557

SOUREN H. SARKISIAN
1628 RIDGE AVE.
EVANSTON, ILL.

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ

Ուրախ , Զուարթ , Գրքչալից Օբէրէթ
Որ արժանացաւ անխտիր այնքան խանդավառ
Ընդունելութեան

Souren H. Sarkisian
1628 Ridge Ave.
Evanston, Ill. U.S.A.

1923
ԱՐՄԷՆԻԱ ՏՊԱՐԱՆ
Նիւ Եորք

782
Դ-29

782
Դ-29
24 NOV 2011

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ

Ուրախ, Զուարթ, Քրքջալիր Օրէրէթ
Որ արժանացաւ անխտիր այնքան խանդավառ
Ընդունելութեան

SOUREN H. SARKISIAN
1628 RIDGE AVE.
EVANSTON, ILL.

1923
ԱՐՄԷՆԻԱ ՏՊԱՐԱՆ
Նիւ Եորք

07 JUL 2013

5557

«ԱՐՇԸՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ»

—o—

«Արշըն Մալ Ալան» անուն մը որ իր հետ ամերիկահայութեան մէջ մտցուց հետաքրքրութիւն եւ ծիծաղ: Խաղ մը որ տեսնողը խնդաց, դիտողը սիրեց եւ չտեսնողը զղջաց: Խաղ մը որ ամբողջ հանդիսականները իր հետ կ'ապրեցնէ եւ նոյն իսկ շատերու մէջ կստեղծէ բուռն փափաք մը բեմ ցատկելու եւ խաղի մէջ մտնելու...:

Եւ անշուշտ այս է պատճառը որ «Արշըն Մալ Ալան» ուր որ երթայ մէկէ աւելի անգամներ կը խաղցուի: Ամերիկայի պէս տեղ մը ուր մէկ խաղը հազիւ 5 տարին անգամ մը կը կրկնուի, «Արշըն Մալ Ալան» կրկնուեցաւ մէկ ամսուայ մէջ երկու անգամ միեւնոյն քաղաքներու մէջ:

«Արշըն Մալ Ալան» միայն Ամերիկայի մէջ չէ որ գտած է այդ յաջողութիւնը. նոյն խաղը՝

Հայաստանի մէջ խաղացուած է ութ տարուայ ընթացքին 965 անգամ.
Վրաստանի մէջ՝ 7 տարուայ մէջ 879 անգամ.
Ռուսաստանի մէջ՝ 5 տարուայ մէջ 468 անգամ.
Ատրպէյճանի մէջ՝ 7 տարուայ մէջ 564 անգամ.
Տաճկաստանի մէջ՝ 2 տարուայ մէջ 128 անգամ.
Իզմիրի մէջ՝ 4 ամսուայ մէջ 11 անգամ.
Իսկ Ամերիկայի մէջ ամիսուկէսուայ ընթացքին՝ 14 անգամ:

Եւ շատերու կողմէ եղած պահանջներուն գոհացում տալու համար հրատարակութեան կուտանք այս գրքոյկը, որպէսզի այնքան ժողովրդականացած այս օբէրէթէն ամէն ոք ունենայ օրինակ մը:

Ց. Փ.

Հայաստանի ... գրադ'...

5381-2011

Ս. ՎԱՐԴԵԱՆ — Ասկեարի դերին մէջ

Պր. Ս. ՍՈՒՐԱԲԵԱՆ
Ղեկավար Հայ Տրամ-Օբէրէթ խումբի

Souren H. Sarkisian
1628 Ridge Ave.
Evanston, Ill. U.S.A.

Ա. ԱՐԱՐ

Ասկեար. — *Ա՛խ, միթէ կը ճարուի աշխարհում*
Ինձ նման դարդոտ մի մարդ,
Հալ չը մնաց ինձանում
Մնալով այսպէս մենակ։
Ա՛խ, միթէ շատ պէտք է տեւի
Այս իմ չարչարանքը.
Ծնւեցի ես երեւի, որ այսպէս,
Մենակ անցնի իմ կեանքը։
Դարդերիս արա դարման, Խալա, Խալա,
Այրւում եմ ինձ ճար արա, Խալա, Խալա,
Մինչեւ ե՞րբ այսպէս պիտի տանջուիմ
Ա՛խ, այս տանջանքից ազատիր։

Խալա. — *Ջագըրը դցեմ գլխիս*
Խալան քեզ մատաղ Ասկեար,
Գնամ քեզ աղջիկ ճարեմ
Խալան քեզ մատաղ Ասկեար։

Ասկեար. — *Քո ճարածը ինչ կանեմ*
Այդպէս չի լինի Խալա,
Աղջիկը ինձի է պէտք
Արդեօ՞ք սրտիս դուր կուգայ։

Խալա. — *Մեր օրէնքին դէմ բան է*
Քեզ աղջիկ չեն տեսցնի,

ՊՐ. Ս. ՔՈՒՇՆԱՐԵԱՆ
Երաժշտական Ռէժիսէօր Հայ Տրամ–Օբէրէթ խմբի

Թէ որ ինձ ականջ անես
Այդպէս բաներ չես անի:

Ասկեար.— *Չը տեսած ես չեմ առնի*
Այդ լաւ իմանաս Յալա,
Թէ որ չեմ ամուսնանա
Ինչ ուզում ես ինձ ասա:

Վելի.— *Դու, ի՛մ սրտից խօսեցիր*
Շատ լաւ ասացիր ադա՛,
Դու տեղդ ծանր նստիր
Ջուր մի չարչարուիր Յալա:

Սուլէման.— *Այդ ի՞նչ է քո դարդը*
Այս ինչ տխրութիւն է սա
Ինչ է քո տանջանքը
Ասա, տեսնեմ ինձ ասա:
Մի ամաչիր, պատմիր,
Ասկեար, քո դարդը ինձի,
Ի՞նչ ես դու մտածում
Նման այդպէս գերիի:
Այս աշխարհում միթէ
Քո դարդերին ճար չկա՞յ
Վերջ տուր մտածմունքիդ
Պատմիր տեսնեմ թէ ի՞նչ կայ:
Միթէ դու չես լսել
Որ այսպիսի առած կայ,
Աշխարհիս երեսին
Անկարելի բան չկայ:
Ուրախացիր դու Ասկեար ջան
Սրտով եմ, ես, քեզ բարեկամ,

Խորհուրդներիս դու հետեւիր
Եւ քեզ համար աղջիկ գտիր:

Ասկեար.— Արշին մալչին ես կը լինեմ
Եւ իմ աչքով աղջիկ կընտրեմ
Իսկ քո խորհուրդների համար
Մի մատանի քեզ կընծայեմ:

Սուլէյման.— Տեսար որ ես խելացի եմ
Եւ ինքս էլ շատ բարի եմ,
Խոստացած ընծա դոր առնես
Գործերիդ էլ միջնորդ կը լինեմ:

Խալա.— Ես էլ սիրուն կը զարդարուեմ
Քեզ համար աղջիկ կը գտնեմ,
Ջահան Խալան ցաւդ տանի
Հարսանիքիդ լաւ կը պարեմ:

Ասկեար, Խալա, Սուլէյման.— (Միասին)
Վայի դու ի՞նչ ես մտածում
Դարդըդ ի՞նչ է միտք ես անում.
Քեզ էլ մի աղջիկ կը ճարենք
Ի զուր տեղը ա՛խ ես քաշում:

Վէլի.— Ա՛խ, աղա ջան, բարի կը լինէք,
Թէ ասածներդ կատարէք,
Գիշեր ցերեկ մտածում եմ
Կնիկ չունեմ, կնիկ արէք:

Բ. ԱՐԱՐ

Գիւլչօհրա.— Ա՛խ, եարաբ, վերջ կը լինի
Մեր այս ցաւ ու հոգ սէրին,
Ա՛խ, Աստուած դու խղճայ մեզի
Եւ վերջ տուր մեր վշտերին:
Ինչո՞ւ համար պէտք է մենք
Այսպէս խաւարում տանջուենք,
Ա՛խ, Աստուած, դու խղճայ մեզի
Եւ վերջ տուր մեր վշտերին:

Ասկեար.— Արշին մալ ալան,
Արշին մալ ալան,
Արշին մալ ալան.
Բասմա, թաֆթայ, փարչա, հէ՛յ...

Աղջիկներ.— Արշին մալ ալան,
Արշին մալ ալան,
Շուտ արա, շուտ ե՛կ այստեղ:
Արշին մալչի մալ ցոյց տուր,
Բօղչադ բաց մէկ-մէկ ցոյց տուր,
Ցոյց տուր, ցոյց տուր ինչ որ կայ,
Տեսնենք մեզ յարմար ի՞նչ կայ...

....

Ինչ գեղեցիկ կտոր է,
Ծաղիկն էլ յարմար է.
Նորահարսի համար լաւն է, լաւն է,

ՏԻԿ. Մ. ՍՈՒՐԱԲԵԱՆ
Ասեաի դերին մէջ

Ա՜խ, երանի ով հարսանեաց չոր կարի,
Ա՜խ, երանի ով սիրած եարին տեսնի:

Ասկեար.— *Սուլէյմանի խորհուրդով,*
Արշին մալչի ես դարձայ
Թէեւ ես շա՜տ տանջուեցայ
Բայց վերջապէս քեզ գտայ:
Այնպէս սիրեցի, սրտով սիրեցի
Անկեղծ սիրեցի ես քեզ
Որ չեմ ապրիլ առանց քեզ:

. . . .

Գիւլչօհրա.— *Ոչ ոքի չէի տեսել*
Դարդերս չէի պատմել,
Սէրը ի՞նչ է չգիտէի
Քեզի տեսայ սիրեցի
Այնպէս սիրեցի, սրտով սիրեցի,
Անկեղծ սիրեցի, ես քեզ,
Որ չեմ ապրիր առանց քեզ:

. . . .

Երկուսովի.— *Ա՜խ, մեր բախտը մեզ օգնեց*
Ես ինձ թշուառ կարծեցի.
Բայց կեանքը մեզ ողջունեց
Քեզի տեսայ սիրեցի:
Այնպէս սիրեցի, սրտով սիրեցի;
Անկեղծ սիրեցի, ես քեզ,
Որ չեմ ապրի առանց քեզ...

. . . .

Գիւլչօհրա.— *Որդից պատահեց, Աստուած իմ,*
Արշին մալ ալան...

ՊՐ. Ս. ՍՈՒՐԱԲԵԱՆ
Սուլան-Բէգի դերին մէջ

Սիրտս կրակով լցրաւ իմ
Այրւում եմ . . .
Ինք՝ լաւ, խօսքերը՝ քաղցր,
Աչքին մալ ալան . . .
Սիրեցի ամենից բարձր
Այրւում եմ . . .

. . . .

Ասիա.— *Ինչ վատ ես տրամադրւած*
Գիւլչօհրա, մեղ սաա,
Սիրտդ ինչո՞ւ է կապած
Գիւլչօհրա, մեղ սաու,
Ինչպէս մի խելագարւած,
Գիւլչօհրա, մեղ սաու,
Ցուտ սաա, Գիւլչօհրա:
Օրիորդին այդ չի սազի
Տխրի ու մտածի,
Այդ ի՞նչ է քեզ պատահել
Գիւլչօհրա՛, մեղ սաա՛,
Ցուտ սաա, Գիւլչօհրա՛:

. . . .

Ասկեար.— *Վերջապէս գտայ ես իմ ուզածը այ աման*
Ամբողջ քաղաքը շրջելուց յետոյ
Շատ էլ ինձ յարմար է, իմ սիրած եարը, այ աման·

Եւ ինքն էլ ինձ սիրեց շատ սրտով:
Ե՛կ, ե՛կ, սիրունիկս,
Քեզ տեսնելու համար մալչի եմ դառել

. . . .

ՏԻԿ· Մ· ՍՈՒՐԱԲԵԱՆ
Տաղանդաւոր Դերասանուհի եւ Երգչուհի

Սրանից լաւը ես չէի գտնի այ աման,
Եթէ ման գայի, ե՛ս հարիւր տարի·
Մեզի նման իրար շատ յարմար զոյգ այ աման,
Դժուար թէ մէկ ուրիշը գտնուի:
Ե՛կ, ե՛կ, սիրունիկս,
Ե՛կ, ե՛կ, անուշիկս,
Քեզ տեսնելու համար մալչի եմ դառել:

. . . .

Սուլթան-Բէկ·— *Մէկլի ձի տառ, աշխարհ ընկայ*
Եկ առնեմ, դիլ բիլմէզ,
Վերջը եկայ քեզի դառայ
Մարալս, դիլ բիլմէզ:
Մօտեցիր խնդրեմ...
Աչերդ տեսնեմ...
Եկ առնեմ, դիլ բիլմէզ:

. . . .

Տուն կը շինեմ քարի վրայ,
Մարալս, դիլ բիլմէզ,
Մէջը ոսկի, զմրուխտ, ալմաս
Ե՛կ առնեմ, դիլ բիլմէզ,
Մօտեցի՛ր, խնդրե՛մ,
Աչերդ տեսնեմ,
Ե՛կ, առնեմ, մարալս:

. . . .

Ե՛ս այրի, դո՛ւ այրի
Դու ե՛կ ինձ արի, դիլ բիլմէզ,
Ինչ որ ասեմ ինձ յօժարիր
Մարալս, դիլ բիլմէզ:

Մոռացիր, խնդրեմ,
Աչերդ տեսնեմ,
Ե՛կ առնեմ, դիլ բիլմէզ...:

. . . .

Ինչ վա տեղաւ այս իմ հալը
Ե՛կ, առնեմ, դիլ բիլմէզ,
Ձեռքիցս ընկաւ իմ եարըս.
Ե՛կ, առնեմ մարալս:
Նորից ե՛կ, խնդրեմ,
Աչերդ տեսնեմ,
Ե՛կ, առնեմ, դիլ բիլմէզ...:

5381-2011

Գ. ԱՐԱՐ

Գիւլչօհրա.— *Ա՜խ, Աստուած իմ, այս ինչ դարդ է,*
Սիրտս ու հոգիս նա կը մաշէ:

. . . .

Սիրածս ինչպէ՜ս, մի կարմիր վարդ էր,
Ջահիլ ջիւանիս, նա՜ կը տանջէ:

. . . .

Ա՜խ, արշին մալչի՜, դու իմ գեղեցիկ,
Դու ես, դու ես, դո՛ւ իմ սիրած եարը:

. . . .

Սուլէյման.— *Բէգի աղջիկը երեւի սա է,*
Մեր Ասկեարը շատ է հաւան կացել.
Ձեզ եմ ասում, շատ է հաւան կացել:

. . . .

Ո՞վ կ՚իմանար որ Սուլթան-Բէկը
Այսպէս նախշուն աղջիկ է ունեցել,
Ձեզ եմ ասում, աղջիկ է ունեցել:

. . . .

Ափսո՜ս, ա՜խ ափսոս ես չէի տեսել,
Որ այսպիսի գեղեցիկն է եղել.
Ձեզ եմ ասում, գեղեցիկն է եղել:

Ասիա.— *Ա՜խ, այս սիրունիկ տղան որ եկաւ,*
Չգիտեմ ինչո՞ւ սիրտս տխրեցաւ
Նա՜, ինձ քաշում է չգիտեմ թէ ո՛ւր,

Հայաստա...

ՊՐ. Ս. ՎԱՐԴԵԱՆ, Ասկեարի դերին մէջ

Ա՜խ, ե՛ս, ջերմ սիրով սիրեցի նրան:

. . . .

Աչեր սեւորակ, աչեր գեղեցիկ,
Սքանչելի աչեր, հրաշալի աչեր.
Երբոր ձեզ տեսայ, խելագարուեցայ
Կարծում էի թէ երազումն եմ ես:

Թէլլի.— Ա՜խ, ե՛կ, իմ սիրած քեզ եմ սպասում,
Գիշեր, ցերեկ, ես մտածում.
Սգի արտասունք եմ թափում,
Այրւում, այրւում եմ բայց քեզ չեմ տեսնում:

. . . .

Ա՜խ, ի՞նչ կը լինէր յանկարծ գայիր
Էրւած սրտիս ճար բերէիր,
Քո Թէլլին եմ, քեզ ասէի
Մարմար, մարմար կրծքիդ ես փարւէի:

Վէլի.— Հրէ, ինձ համար մարալ ես
Ես, քու աչերիդ մատաղ,
Ես, քու ծամերիդ մատաղ:

Թէլլի.— Ես, քեզ համար մարալ չեմ
Ինչ ես ուզում ինձանից,
Ինչ ես ուզում ինձանից.

Վէլի.— Ի՞նչ կը լինի ինձ եար լինես,
Ինձ պէս խեղճին թայ լինես.
Ինձպէս խեղճին թայ լինես:

Թէլլի.— Դէ՛, շուտ արա հեռացիր,
Ուր որ է աղաս կը գայ.
Ուր որ է աղաս կը գայ:

ՏԻԿ. Մ. ՔՈՒՇՆԱՐԵԱՆ

. . . .

Ե՛ս կը գնամ միայն նրան ով որ փողեր շատ ունի,
Ով որ փողեր շատ ունի, դարդ ու ցաւեր նա
չունի:

Փող ունե՞ս...

Վէլի.— Հա՛, հա՛...

Թէլլի.— Փող ունե՞ս, ես քոնն եմ
Փող չունես կորիր գնայ...

Թէլլի.— Փողը աշխարհի մի բան է,
Նրա ույժը շատ մեծ է.
Նրա ույժը շատ մեծ է.
Դարդ ու ցաւից կ՚ազատէ:
Փող ունե՞ս...

Վօլի.— Հա՛, հա՛...

Թէլլի.— Փող ունես ես քոնն եմ
Փող չունես կորիր գնա՛...

Գիւլչօհրա.— Ինձ գցեց այս դարդերի մէջ,
Արշին մալ ալան...
Հալ չմնաց իմ ջանիս մէջ,
Այրւում եմ...

. . . .

Մէկ տեսնելուս պէս սիրեցի,
Արշին մալ ալան...
Օրեց օր խելագարւեցի
Այրւում եմ...

Տիկ. Ս. ՔՈՒՇՆԱՐԵԱՆ, Գիւլչօհրայի դերին մէջ

Ասեա․— *Բաւական է մի լաց լինի*
Ի՞նչ պատճառով, ո՞ւմ համար,
Մի թէ հօրից լաւ կը լինի,
Արշին մալչին քեզ համար

Գիւլչօհրա․— *Ձեռքիս իրաւունքներ չունեմ,*
Ումի՞ց խնդրեմ օգնութիւն․
Հայրս դէպի ինձ անգութ է
Այս ինչ անաստուածութիւն։

Ասեա եւ Թէլլի․— *Ասիր, խօսիր, ուրախ եղիր*
Քեզ չի սազում տխրութիւն,
Ինչպէս մենք ենք այնպէս եղիր,
Որ ձեռք բերես լաւ անուն։

ՊՐ. Ս. ՎԱՐԴԵԱՆ

ՊՐ. Վ. ՍԱԳԱԵԱՆ

Դ· ԱՐԱՐ

Գիւլչօհրա ·— Եարաբ, ի՞նչ մեղք էի գործել
Որ ընկայ այս տանջանքների մէջ·
Ա՛խ, աղաչում եմ քեզ Տէր իմ Աստուած,
Դու ազատիր, կամ թէ տուր ինձ վերջ։
. . . .

Ասկեար ·— Արշին մալ ալան,
Արշին մալ ալան,
Արշին մալ ալան,
Բասմա, թաֆթա, փարչայ, հէյ...

Բոլորը ·— Այս ի՞նչ գեղեցիկ բան եղաւ
Բոլորիս գործը դրստւաւ·
Աստուած կեանք տայ մեր Ասկեարին,
Մեր բաղձանքը կատարուեցաւ։
. . . .
Սուլթան–Բէկը ուրախացաւ,
Իր ուզածին արժանացաւ·
Տես հիմա մէջքը չի ցաւի,
Ջանան Խալային արժանացաւ։
. . . .

Վէլի ·— Բա՛, չէք ասի, ես էլ պրծայ
Իմ Թէլլիյին արժանացայ·
Իմ Թէլլիյի ցաւը տանեմ,

ՊՐ ·Վ· ՍԱԳԱՆԵԱՆ, Վէլիի դերին մէջ

Վերջի վերջոյ նրան առա ։

. . . .

Բոլորը.— *Խանումը՝ աղային, Ասեան՝ Սուլէյմանին։*
Խալան՝ Սուլթանին, Թէլլէին՝ Նօքեարին,
Բոլորս հասանք մեր նպատակին
Աստուած էլ կեանք տայ մեզ նայողներին ։

Ութ հոգին արժանացան իրենց նպատակին, և չորս զոյգերը մէկ գիշերում հարսանիք են անում

ՎԵՐՋ

ՊՐ. Ս. ՍՈՒՐԱԲԵԱՆ, Սուլթան–Բէկի դերին մէջ

Հայաստանի Ազգային գրադարան
NL0424915

Երկրորդ Հրատարակութիւն

ԳԻՆ 25 ՍԷՆԹ

Ամէն իրաւունք վերապահուած է
Դերասան Ս. ՍՈՒՐԱԲԵԱՆԻ